

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Славкова Олена Павлівна

**д.е.н., професор, завідувач кафедрою публічного управління та
адміністрування,
Сумський національний аграрний університет**

Постановка проблеми. Україна обґрунтовано вважається аграрною державою, оскільки родючість українських земель, значна сільськогосподарська складова вітчизняного експорту, кількість громадян, задіяних у сфері агропромислового комплексу свідчать про пріоритетність сільського господарства а забезпеченість одним із ключових кінцевих результатів діяльності агропромислового комплексу - продуктами харчування, є важливою складовою національної безпеки України. Наша країна має великий потенціал сільськогосподарського виробництва, особливо завдяки достатній кількості земельних угідь.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Основні напрями розвитку аграрного сектору та формування аграрної політики відображені у наукових працях В. Андрійчука, О. Бородіної, В. Власова, В. Зіновчука, М.Маліка, Б. Пасхавера, П. Саблука, В. Юрчишина та ін.

Мета та завдання дослідження. Метою та завданням даної роботи є визначення пріоритетів аграрної політики в повоєнний період.

Виклад основного матеріалу. Агропромисловий комплекс це фактор забезпечення національної та продовольчої безпеки держави. Чинне законодавство визначає, що продовольча безпека - це захищеність життєвих інтересів людини, яка виражається в гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності. Законодавство про основи національної безпеки України [1] визначає, з-поміж інших, і критичний стан із продовольчим

забезпеченням населення як загрозу національним інтересам і національній безпеці України. Відсутність чітких механізмів державної підтримки сільського господарства, зростання цін на пально-мастильні матеріали, сільськогосподарську техніку, мінеральні добрива, засоби захисту рослин та інші матеріали призвели до значного зростання собівартості сільськогосподарської продукції та збитковості виробництва сільськогосподарських культур, а також практичного знищення тваринництва. Для переважної більшості агропромислових виробництв є характерними низькі показники ефективності та результативності, що робить кінцеву продукцію менш конкурентоспроможною. Тому потреби захисту вітчизняного аграрного товаровиробника, який є гарантом продовольчої безпеки є першочерговим завданням нашої держави. Це потребує цілеспрямованих дій як у напрямі державної підтримки аграріїв (кредитної, податкової, фінансової, соціальної, тощо), так і стосовно підвищення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції та вихід на світовий ринок.

Серед заходів, що втілюються у життя державою для покращення конкурентно-спроможності в галузі рослинництва, відзначалося тимчасове адміністративне регулювання цін. Цими питаннями займається аграрний фонд [2]. Хоча він і не є органом державного управління, але саме на нього покладено обов'язки стосовно провадження цінової політики в агропромисловій галузі економіки України. Україна обґрунтовано вважається аграрною державою, оскільки родючість українських земель, значна сільськогосподарська складова вітчизняного експорту, кількість громадян, задіяних у сфері агропромислового комплексу, тощо, свідчать про пріоритетність сільського господарства у нашій державі. Забезпеченість одним із ключових кінцевих результатів діяльності агропромислового комплексу - продуктами харчування, є важливою складовою національної безпеки України.

Останні 20 років у світовій агрономії відбуваються кардинальні зміни у технологіях вирощування продукції рослинництва. В цей період з'являється велика кількість і інших технологічних схем вирощування польових культур:

інтегровані, адаптивні та адаптовані, енерго- та ресурсоощадні, екологічно чисті, сучасні технології використання корисних мікроорганізмів та мікробіологічних добрив) та ін. Але ніякі, навіть найкращі технології не впроваджуються, нічого не варти без людей передусім і організаторів справи. Одним з ключових моментів є роль адміністративного менеджменту в організації виробничих процесів. В ринкових умовах розвитку сільськогосподарського виробництва виникає потреба в ефективній реалізації всіх функцій управління. В цих умовах зростає складність вирішуваних завдань і, відповідно, посилюється роль адміністративного управління у стабілізації соціально-економічних процесів і забезпеченні ефективності усіх видів підприємницької діяльності.

Сьогодні сільське господарство України перебуває у кризовому стані, тому необхідно розробити систему заходів для того щоб вийти галузі з кризи. Цими заходами має бути визначено: з'ясування та вирішення причин, які призвели до кризи; Створення умов для нормального економічного зростання сільського господарства України; досягнення стабільності в економіці ще не є гарантом різкого зростання ефективності виробництва продукції рослинництва, але це є базис для створення механізму задоволення інтересів товаровиробників, що в кінцевому підсумку сприяє ефективному функціонуванню аграрного сектора економіки.

Не зважаючи на темпи зростання виробництва валової продукції сільського господарства за останні роки вітчизняний аграрний сектор ще не в повній мірі використовує усі потужності присутнього ресурсного біокліматичного потенціалу як через обмеженість фінансових ресурсів (за відсутності потрібних об'ємів власних обігових коштів і ускладнення доступу до позичкових та залучених кредитів), так і через використання у багатьох господарствах малоефективних методів ведення агробізнесу з досить низькою часткою впровадження інновацій, сучасних технологій та використання старого обладнання та технічних засобів.

Управління процесами в аграрній сфері відбувається завдяки державній політиці бюджетної підтримки сільського господарства. Ця підтримка характерна усім періодам розвитку сільського господарства, і тому це питання є достатньо проаналізованим. Але нові економічні та політичні реалії вносять постійно свої корективи і тому потрібно завжди досліджувати процес державного регулювання.

Повоєнний розвиток світового аграрного виробництва потребує перегляду конкретних методів та технологій виробництва для реалізації міжнародних умов що до якості та безпеки продуктів харчування, тому саме підвищення аграрної екосистеми та розвиток органічного сільськогосподарського виробництва є найпершими пріоритетами у більшості країн світу, у т.ч. європейських.

Висновки. Виходячи з цього, ми вважаємо, що першочерговими пріоритетами державної аграрної політики повинно стати: прямий зріст рівня підтримки з боку держави; послідовна переорієнтація фінансування сільського господарства у сторону зростання, спрямування державних коштів для розвитку аграрної інфраструктури; екологічна зосередженість аграрної політики та розумне землекористування; зріст обсягів фінансування на наукові опрацювання у сфері енергозбереження, селекції, покращення професійної кваліфікації сільськогосподарських виробників тощо; стимулювання формування замкнутого циклу виробництва та переробки сільськогосподарської продукції, що дасть змогу отримувати додану вартість на всьому продовольчому ланцюгу та експорт продуктів кінцевого споживання з більшим рівнем переробки.

Список використаних джерел

1. Агарний фонд. URL: <http://agrofon.gov.ua/> (дата звернення 10.09.23).
2. Про національну безпеку України. Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення 10.09.23).